

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:

SOPRON.

Müller P.-u. 1. Tel.: 175

LEVÉLCIM:
SOPRON I.
POSTAFIÓK: 81.FELSŐDUNÁNTULI
HÉTFŐ
POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NEMETORSZÁGBAN

Egész évre RM 12.-

Fél évre . . . 6.-

Negyed évre . 3.-

**A délolaszországi arcvonalon
megindultak az angolszász
támadások**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Május 12-én az esti órákban elszórt ellenséges repülőkötelékek délről északi irányba átrepültek a Duna-Tisza között és a Tiszántul egy részét. Bombázásról sehonnan jelentés nem érkezett. Ma a korreggeli órákban valószínűleg ugyanazok a repülőkötelékek észak-déli irányban átrepültek Magyarországi légterét. Mindkét berepülés zavaró jellegű volt.

Berlinből jelentik: A Polocktól délre fekvő hadtápterületen a hadsereg kötelékei beenszűlött önkéntesekkel karöltve három hétig tartó súlyos harcokban erős szovjet bandákat vertek szét. Több mint hater ezer halottat számoltunk össze és 6700 foglyot ejtettünk. 102 bandatáborot, 204 erődöt romboltunk szét, Nagymennyiségű

hadianyagot zsákmányoltunk. (MTI)

Az angol hírszolgálat jelenti: Stanczyk lengyel munkaügyi miniszter kijelentette, hogy Lengyelország — noha együtt akar működni az oroszokkal — nem fogadja el a Szovjet akaratának rákényszerítését. Hajlandók azonban abba belemenni, hogy a háború után — nemzetközi ellenőrzés mellett — népszavazást tartanak a vitás területen. (MTI)

Az United Press detroiti jelentése szerint Detroit hat nagy ipari vállalatánál 3500 előmunkás megszűntette a munkát. Azt követelik, hogy a munkaadók tegyék vizsgálat tárgyává a bérvisszonyokat, mert míg ez nem történik meg, nem állnak újból munkába. (MTI)

tértek az első biztosító vonalra és ezzel a súlyos német fegyverek számára a terepet teljesen szabaddá tették. Az utánuk nyomuló amerikai alakulatok ilyen módon a lehető legsúlyosabb veszteséget szenvedtek. — Ugyanakkor német részről egy rohamcsapat ellentámadásra indult. A délolaszországi arcvonal többi szakaszáról azt jelenti, hogy az előzőnlő csapatok eredménytelen előretöréseket intéztek a nyugati Apennineken. A középső Apennineken a német csapatok Aventinónál hegyi állásokba vonultak vissza és négy hónapra át eredményesen védelmezett előterületüket kiürítették. A nettunói hídfőállásban csak helyi tevékenység folyt. (MTI)

Berlinből jelentik: Az olaszországi déli arcvonalon megindult angolszász támadással kapcsolatban német katonai helyen egyelőre csak annak megállapítására szorítkoznak, hogy úgynevezett nagy támadásról van szó. A támadás az arcvonal egész hosszára kiterjed. (MTI)

**Diplomáciai útra
terelődött a török
szerződészség**

Berlinből jelentik: Papen nagy követnek Törökországba való megérkezésével s a német állásfoglalást tartalmazó jegyzék átnyújtásával kapcsolatban a birodalmi külügyminisztériumban megállapítják, hogy ezzel a török szerződészség diplomáciai útra terelődött. A német-török barátsági szerződés sorsa, illetve a német-török viszony további alakulása Papen nagy követ tárgyalásainak kimenetelétől függ. (MTI)

Rómából jelentik:

Jól értesült vatikáni forrásból származó hír szerint a Vatikánban leszögezték, hogy a Szentszék kezdeményezésére nem történt semmiféle közeledési kísérlet Sztalinnal. Senkit sem bíztak meg a Vatikán részéről azzal a feladattal, hogy a Szentszék nevében tárgyaljon a Szovjéttel.

Mindenfelől

A KÁRPÁTOK előterében Kolomeától nyugatra német és magyar csapatok harcokat eredményesen tovább folytatták. — MTI.

NÉMET torpedóvető repülőgépek május 11-én Algirtól keletre elsüllyesztettek 7 darab 49.000 tonnányi teherhajót és egy rombolót, 12 másik hajót megromgáltak. MTI.

ÉSZAKAMERIKAI bombázók tegnap főként Saarbrücken városában okoztak károkat, a németek 31 bombázót lelőttek. MTI.

BERLIN: feltételezhető, hogy a madridi német követ tudomására hozta a spanyol kormányra egy angol-spanyol szerződés kötésével alkotott berlini véleményét. MTI.

A HONAN japán támadás a kínai haderő súlyos vereségéhez vezetett. Rendkívül gyorsan szállták meg az egész területet a japánok, akik Honan fővárosát ellen nyomulnak. MTI.

A Vatikán senkit sem bízott meg azzal, hogy a Szentszék nevében Sztalinnal tárgyaljon. — MTI.

SZEBASZTOPOLTÓL nyugatra levő megszükkített hídfőállásban a németek szívósan ellenálltak a túlerőnek.

OLASZORSZÁGBAN Apriliától délre és a Gaetai-öböl keletre a németek az ellenség sok kisebb támadását visszaverték. MTI.

AZ ADRIÁN könnyű német torpedóvető erők elsüllyesztettek egy ellenséges motorshajót. MTI.

NÉMET előőrhajók a holland partok előtt két brit hajót súlyosan megromgáltak. MTI.

AMSZTERDAM: a volt tuniszi flottaparancsnokot életfogytiglani fegyházra ítélték. MTI.

SEGANTI olasz követségi titkár visszatér Helsinkibe, hol esetleg új fasiszta képvislet kezd meg működését. MTI.

PÉNTEKEN délelőtt Nyugatnémetország fölött észak-amerikai bombázók s német vadászkötelékek között igen heves légiharcok voltak. A lelőtt amerikai bombázók legénységének annyi ideje sem maradt, hogy ejtőernyővel kiugorjon. MTI.

**Felszabadítóként fogadják a németeket
Galiciában**

Berlinből jelentik: Wächter, Galicia kormányzója az újságírók előtt ismertette a galíciai helyzetet. Emlékeztetett az 1939-41. évi bolsevista terrorra, a lembergi véres pincékre, ahol ezerszámra mészárolták le az ukránokat, és a lengyeleket. Amikor a német csapatok előretörték, a lakosság ujjongó lelkesedéssel üdvözölte őket. Galicia sohasem virágozott fel olyan rövid idő alatt, mint a német közigazgatás két és fél esztendeje alatt. 1944 elején újból betört a bolsevizmus és olyan véres terrort fejtett ki, mint az előző

években. A szovjet csapatok kirabolták a lakosságot. A 15-60 év közöttiek hirtelen felállított kötelékekben kíméletlenül harcba vették. A nőket munkaszólaljakba osztva hurcolták keletre. Ahol a német katona visszaszorította a bolsevikokat kelet felé, ott a lakosság ismét felszabadítóként fogadja a németeket. Elmondja még Wächter, hogy egy szemtanu látott egy fogságba került magyar szakaszt is. Alkalma volt tapasztalni, milyen kegyetlenül bánnak a bolsevisták a foglyokkal. (MTI)

**Kudarcba fulladt az angolszászok
valamennyi áttörési kísérlete**

Berlinből jelentik: Az olaszországi déli arcvonalon csütörtök óta heves harcok folynak. Ezeket a harcokat csak helyileg kell értékelni, de félreismertetlenül az angolszászok által már régóta tervezett új áttörési kísérletek bevezetését jelentik. Az 5. hadsereg csütörtöktől kezdve egész sor felderítő előretörést végzett. Ezeket elhárító tüzzel mindenütt visszautalták. Pénteken reggel az angolszászok folyamatosan megerősített

erőkkel folytatták előretöréseiket, úgyhogy a harcok az előterületen a legnagyobb hevességre fokozódtak. Az angolszászok jelentékeny veszteségeket szenvedtek. Így a németeknek sikerült a parti úton az angolszászokat azok számszerű fölénye ellenére már az akadályövezet előtt visszaverni. Castelforte közelében az amerikai tartalékok odavonása következtében a harcok nagyon kemények voltak. A német előtér csapatok vissza-

Agysebesülések gyógyítása Németországban

(MNK) A német gyárakban és nagyüzemekben különösen gondot fordítanak arra, hogy a fronton megsebesült katonákat visszavezessék munkahelyeikre, vagy átképzéssel új munkahelyekre állítsák őket. A tapasztalat azt mutatja, hogy a sebesülteknek mintegy 80 százaléka ismét eredményesen munkába állítható. Ez persze nem utolsó sorban a kitűnő német orvosoknak köszönhető. Az agysebesülésekkel külön gyógytan foglalkozik, egy boroszlói gyárban pl. harminc szakorvos gondozza és fejleszti munkaképessé az ilyen sérülteket. A munkahelyek felállítására, berendezése állandó orvosi felügyelet alatt történik. Különös tekintettel vannak a sebesültek csökkent testi erejére, nehézkesebb mozgására s koncentrációs képességük aláhanyatlására. Elsősorban az utóbbit igyekeznek minél teljesebben visszaláttatni. Az agysebesültek nemcsak munkájukat tanulják meg újra, hanem gondos, rendkívüli türelmet igénylő oktatás mellett elsajátítják az elfelejtett beszédet és az írást is.

Német burgonyatermés 1944-ben

(MNK) Az utóbbi években Németországban egyre több korai burgonyát termelnek s takarmányburgonyát csak annyit, amennyi elengedhetetlenül szükséges a zsír- és hússzállítás zavartalan biztosítására. Régebben az a vélemény tartotta magát, hogy előnyösebb a burgonyát kicsiny, de jól trágyázott területeken ültetni s a nagyobb területeket a hüvelyesek számára fénntartani. Ujabbban azonban megváltozott a helyzet, mert egyrészt a trágyázás fokozása jelentős nehézségekbe ütközik, másrészt a hüvelyesek termesztése rendkívüli bizonytalansággal jár. A burgonyatermelés fokozására vonatkozólag felhívás jelent meg, amely elsősorban azoknak a gazdaságoknak szól, amelyek termőterületeknek kevesebb mint 15–20 százalékán ültettek burgonyát. A termelés fokozása szempontjából igen komoly számításba jönnek a nyugatnémetországi vidékek, amelyek így nagyrészt önellátókká válnak s a keleti tartományokból történő szállítások szükségszerű csökkenése egyúttal tetemes szállítóterő megtakarítást is jelent. A lakossághoz intézett felszólítás hangsúlyozza, hogy dugványburgonyában nincs hiány, miután jelenleg kétszerakkora mennyiség áll rendelkezésre mint '1940-ben.

EGY PERC MOSOLY

— Mondja kérem, maga mindent tud, körülbelül hány évig él egy operettprimadonna?

— Ezt eddig még hozzávetőlegesen sem lehetett megállapítani.

— Miért?

— Mert az operettprimadonnák eddig túlélték valamennyi statisztikust.

Május 19–21., Péntek-vasárnap

A szerelmes fiatalság filmje:

Műkedvelő szélhámós

Csupa jókedv, szíverősítő napsugár!

Főszereplők: Hans Holt, Winnie Markus, Paul Kemp, Lucie Englisch, a soproni Elte Mozgóban.

Uttalan utakon Ukrajnában

Mint haditudósító már néhány napja együtt meneteltünk a zászlóaljjal. Volt ugyan gépkocsink is, de ez hamarosan lemaradt tőlünk. Oka volt ennek. Először is borzalmasak az utak és nem utolsó sorban az a tudat, hogy gyalogos bajtársaink teljes mértékkel csak akkor tudjuk kellő mértékkel mérni, ha magunk is teljes egészében részt veszünk benne.

Mint valami óriáskigyó kanyarog a zászlóalj a dimbes-dombos uton. Csak emberekből, kocsikból és lovakból áll. Az éln kétoldalt néha-néha a biztosító részek tűnnek fel. Mindenütt, de itt különösen elemi követelmény ez. De nicsak: megállt az él. Csak nincs valami baj?

Hamarosan hallatszik hátra a kiáltás, amint adják hátra az embereket:

— Arkaszszakasz előre!

Mindennapos eset táru szemünk elé: a hidat leégették a vörös orvölveszek. Az üszkös cölöpök egykedvűen meredeznek a vízben. Az arkaszok hamarosan előre érnek, lerakják fegyverüket és máris csatognak a csákányok a kökemeny földben. Nem sietnek, nem is lankadnak, tempósan, hozzáértéssel kezelik szerszámukat. Nemsokára kész az új feljáró, a zászlóalj folytathatja menetét.

Igen, az ellenség mindent megragad, hogy mozgást lássítsa. gödröket ás, erdőben fákat dönt le, hidakat éget fel. Ezzel nyer ugyan kis időt, de a mozgást meg nem béníthatja.

Ellenség az idő is. Egyik nap olvad, havas eső esik. Beleszivódik a ruhába, bakancsba. Még a kocsisok is gyalog mennek, hogy kissé kimelegedjenek. Másnap reggelre azután tükörsímaira fagy meg az út. Ember, állat félannyi út alatt is jobban kimerül, mint egyébként kétannyi alatt. Mindez azonban nem okozhatja azt, hogy a kijelölt célt el ne érjünk.

Menekül a lakosság...

Faluhoz közeleltünk, még talán két kilométerre lehet. Dombok szegélyezik, s már messziről látszik, hogy ez is olyan nyomorúságos, mint amilyen szöszével találhatók itt. A távcsővön most érdekes dolgot látok: Szekerrek vágatnak lóhalálában az erdő felé, van aki néhány tehenet terel szintén arra. Vajjon mi lehet ez? Hamarosan megoldódik a rejtély. Menekülnek a faluból, mert nem tudják, jobbat, vagy ellenség lovéledik-e. Pihenőt tartunk a faluban. Egyszer csak megjelennek a menekülők: a kocsik tele ágygarnitúrával, bebugyó-

lált apróságok pirosra csipett arccal, kíváncsi madárszemekkel néznek ránk. A nagyobbak a kocsi mellett jönnek. Egy fiatal leány szemében könny csillog.

— Mi bajod barisnya? — kérdi az egyik honvéd ukránul.

Kiderül, hogy örömeben sir. Nem kell kint tölteni az éjszakát az erdőben, s nem viszünk el semmijüket sem. Erre még magyarokat nem is láttak s van is csodálkozás kellő mértékben. Mikor pedig a fényképező és filmesgép is előkerül, már vetekednek, hogy ki legyen rajta a képen.

Beszállásolás...

Hamarosan megyünk tovább, a következő faluban éjszakázunk. Ez a beszállásolás bizony egy cseppet sem hasonlít a magyar filmekben látottakhoz... A századparancsnokok a kijelölt falurészt szétosztják a szakaszoknak. Mi is bekerülünk az egyik házba. Egy asszony és három gyerek fogad bennünket. Földhöz ragadt szegények, de amik van, azt szívesen osztják meg velünk. Mikor a gyerekeknek néhány szem cukrot adunk, barátokozni kezdenek. A külső szoba a mienk. A gerendát a kezemmel érem, az ablak pedig akkora, mint egy újságlap. Az éghajlat hatása ez. A fehérre meszelt falakon fényfák, néhány fakó fénykép, az

egyik sarokban az elmaradhatatlan ikon. Kezdem a kevés holmimat szétcsomagolni, közben valami hazai melódiát füttyölgettem. Csodálkozva vettem észre, hogy a háziát ájtatosan vetik ilyenkor a keresztet. Kiderült, hogy az ukrán házakban nem szabad füttyülni, mert akkor megjelenik az ördög. Most már ezt is tudom.

Zsuppot rakunk a földre, s hamarosan lehajjtjuk fejünket a megérdemelt pihenőre.

A honvédek egy részének azonban csak most kezdődik a legkeményebb szolgálat: a falu beképzése és a bajtársak életére vigyázása. A falut körbeveszik ezek a kis biztosító egységek. A fél éjszakát kint töltik, s négy-öt óra alvás után kezdődik újra a menet. Nagyon óvatosnak kell itt lenni, mert sehasem tudja az ember, mikor e honnan ront előre a garázdálkodó orvlövész.

Kemény fáradság, állandó készenlét, lelkiismeretes kötelességteljesítés vár itt minden emberre egyaránt. Nap, mint nap lankadatlanul helytállni! Ez jellemző a gyalogságra. S az a teljességgel, míg eljut odáig, hogy ellentét megsemmisítse, ez már egy győzelem: győzelem saját magán, gyenge emberi testen...

Óvd a gyermekedet talált játékoktól!

Olasz földön történt. Apró három-négyéves gyermekek játszóterek egy falu pázsitos mezején. Örültek a gyönyörű napsütéses reggelnek, — hiszen szegények az egész éjszakát nyirkos óvóhelyen töltötték. Mint színes lepkék ugráltak, táncoltak a harmatos fűben, egymást kergetve. Örömeikkel csipogták a szép dallamos olasz nyelvet, midőn az egyik aranyzóke tündérke fényes tárgyat pillantott meg a fű között. Odaszaladt, felvette és kíváncsian nézegette, kis piskóta ujjával forgatta, csavargatta. Hiszen ez apukáé! Biztosan ő vesztette el! Ezzel szokott írni a papírra — gondolta a kis ártatlanság. Máris futott vele, örülve a megtalált töltőtollnak. Anyukám! Szép Anyukám! — hívta szaladva édes anyját, midőn apró kis lábai egy kiálló kőben megbotlottak. Tompa robbanás. Odarohanó édesanyja eszté vesztve kapta fel ájult kis gyermekét, kiabálva segítségért. Percekkel előbb még ragyogó kis szemek az orvosok már

megmenteni nem tudták. Jobb keze csukájának három újját amputálni kellett.

Az anyán az örültség tört ki, család reménye, felfelé emelkedő szép kis tündérkéje szárnyaságot getten fekdött. Kis fejét aranygömb vett körül. Szemecskéire örök sötétség borult.

Nyugat-Európában, hol az ellenséges repülők éjjel-nappal órák helyre kényszerítik a lakosságot, számtalan hasonló gyermektragédia játszódott le. Az egyik falunka patakjában papírhajókkal játszóztak az örökké vidám, veszedelmet nem ismerő gyermekek. A maik a végtelen tenger búvárait jöit keresték, midőn a 6 éves Kurt egy cipőpasztához hasonló fémdobozt vett észre a parton küldni. Örömmel nyul feléje, veszi és kis kezével igyekszik kinyitni. Öröme a robbanás terjesztja ajkára. Mindkét kezét véres húsdarabokká esik szét. Egy gyárimunkásné szaporléptekkel igyekezett a város-

SIMOR ERZSI lelegegánsabb szerepében:

A látszat csal

Partnerei: Vaszary Piri, Hajmássy Miklós, Kiss Manyi

Péntektől—keddig a Városi Mozi-ban!

munkahelyére. Ma reggel kissé elkésett. Otthon is sok volt a dolga, kora hajnalban gyermekei ruháit mosta. Utközben egy játékabát vesz észre a friss harmatos fűben feküdni. Egy pillanatra megtorpan és arra gondol, hogy milyen jó lesz a kis Lujzikának. Sietve emeli fel — majd menés közben nézegeti, tapogatja. Gondolataiban már kisleányát látja vele játszani, midőn egy tompa robbanás hangos sikolyba fojtotta örömet.

Véresen, fekve találtak rá néhány óra múlva. A talált baba kioltotta nemes életét.

Egy juhászbojtár legeltetés közben rátalál egy fénylő palackra. Leült vele az erdő szélére, nézegeti, vizsgálja. Hiszen ez nem üveg, hanem bádög! Felírás is van rajta. Vajjon mi lehet benne? Ily gondolatok sürgetik a fémpalack felnyitására. Csavargatja a palack nyakát, midőn az kezei között felrobban, kezeit, jobbkarját és mellét számtalan szilánk járja át.

Mire rátaláltak, holtan feküdt vértől átitatott tarisznyáján. Árván maradt puli kutyája hozta oda a segítő embereket, — de már későn.

Tovább nem sorolom fel azt a sok-sok szomorú esetet, amelyek ebben a borzalmas világégésben nap, mint nap lejátsszók. Szolgálatának a fent említett esetek intő példaként mindenki részére.

Legyünk résen! Ovjuk egymást hasonló tragédiáktól, terjesszük lépten-nyomon:

Vigyázz magadra, vigyázz gyermekeidre! Ne nyulj semmiféle tárgyhoz, ami a földön fekszik! Gyermekeidet pedig ne hagyd egyedül, oktasd naponta, hogy ne nyuljon semmihez, legyen az bármilyen tárgy!

Az ilyen talált gyanús tárgyakat őriztessük és azonnal jelentsük be a rendőrségnek, csendőrségnek, vagy hatóságoknak.

Ma játékabát, töltőtollat, fém-palackokat, dobozokat, pénztárcákat és egyéb tárgyakat, holnap használati cikkeket fognak hasonló gyilkoló célből ledobálni. Találtak már mérgezett szappant, amelyet a mérgezett csokoládé, cukorkák és egyéb tetszetős kivitelen gyártott, mérgezett anyagok követhetnek.

Legyünk résen! Ellenségeink nem válogatnak a pusztító eszközökben.

Örök szűgyene marad korunknak, hogy akadtak magukat kultúrnepeknek nevező hadviselő államok, amelyek a legelvetemültebb módon és a legáljabb gyáva-sággal gyilkolnak, pusztítanak ártatlan embereket, nőket és gyermekeket.

Résen leszünk!

Törőcsik Károly

Német politikai jelentések

Sir Samuel Hoare, a madridi angol nagykövetet a napokban várják vissza Londonba. Visszatéréséhez több kombinációt is fűznek. A sajtó egy része tudni véli, hogy Sir Samuel Hoare végleg elhagyja Madridot, s hogy tevékenységét mint képviselő akarja tovább folytatni. A kormányhoz közelálló szervek s maga a Reuter diplomáciai levelezője is azt jelentik, hogy Churchill nem fog akadályt gördíteni Sir Samuel Hoare visszalépési kérése elé, dacára annak, hogy nincs szándékában Sir Samuel Hoare küldetésének véget vetni.

Lord Halifax mellett Sir Samuel Hoare egyike azoknak, akik nagy ellenfelei voltak Churchillnek és Edennek a konzervatív párt vezetéséért vívott küzdelmekben. Amint Churchill hatalomra jutott, hogy megszabaduljon ellenfeleitől, Halifaxot Washingtonba, Sir Samuel Hoare pedig Madridba küldte követi minőségben. Csak akkor érezte biztonságban a maga és Eden helyzetét a konzervatív pártban. Amidőn később a Labour párt volt képviselőjében és moszkvai követben Stafford Cripps személyében újabb ellenfél támadt fel, aki Churchill vezetői szerepét kétségessé tette volna, ugyanazt a módszert alkalmazva, Crippset Indiába küldte.

Cripps indiai küldetése teljes kudarccal végződött, s azóta mint repülőgép-termelési miniszter politikailag halott. Halifax küldetése, dacára, hogy már éveken keresztül tart, szinte eredménytelen. Lord Halifax Washingtonban sohasem tudta elérni azt, ami elődjének, Lord Lothiannak sikerült. Ő az USA-ban egyáltalában nem népszerű. Ennek következtében Londonban is csökken a tekintélye. Amidőn utolsó szabadsága idején az angol politikai életbe való visszatérése iránt puhatolódzott, arra a megállapításra jutott, hogy személye alig jöhet már számításba. Ezért elhatározta, hogy állását továbbra is fenntartja Washingtonban.

Cripps és Halifax esetében Churchill számításai valóra váltak azáltal, hogy belpolitikai ellenfeleit reménytelen külpolitikai megbízatással lerázta magáról. Más az eset Hoarenál. Az ő madridi küldetése sikerrel járt. A tegnapi nyilvánosságra hozott angol-amerikai-spanyol megegyezés az angol diplomácia sikerének tekinthető. Az újságok „kitűnő-követ”-nek címzik Sir Samuel Hoare. Mint győző tér haza és dicsősége annál nagyobb, minthogy Angliában nem számoltak azzal, hogy a spanyol kormányval szemben ilyen eredményt lehet elérni.

A legfontosabb, hogy Sir Samuel Hoare diadala összeesik Eden

politikai tevékenységének a bukásával. Eden visszalépése, egyelőre Churchill ellenállása miatt kisé elhalasztódott, de azért semmi esetre sincs félre tolv. Amíg Halifax illuzionista hírében állott, addig Sir Samuel Hoare madridi tevékenysége folytán újból realitásnak mutatkozott. Erthető, hogy Churchill és Eden, Sir Samuel Hoare visszatérését az angol politikai életbe vegyes érzelmekek fogadják. Churchill jelenleg politikai ingerlékenységben szenved, melyet az egyik angol újság „Cromwell-féle hangulat”-nak nevez. Churchill végelgyengülésben szenved és nyilván érzi, hogy átlépte politikai küldetésének tetőpontját.

Elképzelhetjük, hogy Sir Samuel Hoare visszatérése Londonba nagy zavart fog előidézeni a konzervatív pártban. Még mielőtt megnyílik a pünkösdi-kongresszus, a pártban és vezetők között bekövetkeznek a nagy megrázkódtatások.

LONDON (Reuters):

Sir Samuel Hoare madridi angol követ Angliába való visszatérése után dönteni fog arról, hogy hivatalát újra átveszi-e, vagy pedig más politikai megbízatást vállal. Ha vissza szándékozik lépni a politikai élettől, úgy Churchill nem fog útjába akadályt gördíteni. Amennyiben visszalépne, úgy állását egy magasabb rangú politikussal fogják betölteni.

WASHINGTON (Reuters):

Visszapillantva az USA-nak a semlegesekkel szemben folytatott politikájára, a „Baltimore Sun” vezércikkében ezeket írja: „Svédország esetében nehéz igazságot szolgáltatni. Törökországhoz, vagy akár Spanyolországhoz közvetlenül férhetünk hozzá. De Svédországhoz nem. Gazdaságilag teljesen el van különítve tőlünk. Másrészt viszont szoros kapcsolatban áll Németországgal. Mi ilyenformán nem tudunk eredményesen tárgyalni Svédországgal.” A lap így folytatja: „Elképzelésünk Svédországgal szemben nem nagyon meggyőzőek, mivel a német hadsereg még érintetlen.”

BERN:

A „United Press” jelenti Washingtonból: A Montgomery Ward chicagói áruház pere az USA-kormány és Roosevelt ellen már megkezdődött. A cég képviselője erősen kikelt Roosevelt ellen és kijelentette, hogy a háborús időben sem áll jogában Rooseveltnek korlátlan hatalmat gyakorolni a nép felett, mely a Magna Charta védelme alatt van.

Ragadozó gombák

(MNK) Zopf német professzor már 1888-ban észrevette, hogy az arthrotrichas oligospora nevű gomba mikroszkopikus állatkákkal táplálkozik. Legújában Drechsler biológus foglalta össze az ilyesfajta gombákra vonatkozó eredményeket. Szerinte eddig 53 ilyen gombafélét fedeztek fel, amelyek közül 25 egészen közeli rokonságban áll egymással. E gombák részint mikroszkopikus állatkákkal, részint amoebákkal élnek, 19 fajának külön hurok, illetve háló áll rendelkezésére, amellyel zsákmányát elejti. Legtöbb esetben a gombahostok egyszerűen átnőnek az állatkák testén.

Forment, az ui műanyag

(MNK) Eddig, ha két kábelvégződést összekapcsoltak, mindkét darabot erős tűzbiztos aszbeszt kötéssel kellett ellátni, hogy meggátolják a folyékony hegesztőfém elfolyását. Miután az aszbesztet külföldről hozták be, újabban német nyerműanyagokból készült műanyaggal u. n. „forment”-tel pótolják. A formentpép, amelyet vastagon helyeznek el a kábelvégződésekben, /lámp hatására gyorsan keményszik. Ha tehát a hegesztést elvégezték, a formentkötést könnyen el lehet fejteni. Az új német műanyag kiváló tulajdonságokkal rendelkezik, nem ragad sem a fémhez, sem a bőrhöz, önthető és gyúrható, nem bocsát ki káros gőzöket, tűzbiztos és csak 1700 fokon olvad, tehát minden vontakozásban föltűlmutja az aszbesztet.

Hogyan oszlanak szét az idegen anyagok a testben

(MNK) Az idegen anyagok, elsősorban orvosságok szétoszlásának mikéntje eddig rejtély volt az orvosok előtt. Mióta azonban lehetőséggé vált, hogy a legtöbb anyagot a rádiumhoz hasonló sugárzásra bírják, „aktívalják” s a legdöbbenetesebb sugárzást is pontosan lemérjék, azóta figyelemmel kísérhető az idegen anyagok útja a testben. Erre vonatkozólag érdekös kísérleteket végeztek. Így pl. két kutyába, konyhasóban oldott, aktívalt réz-szulfát oldatot fecskendeztek és 10. és fél válamint 20 óra múlva megvizsgálták, hogy mennyi radioaktív réz van ez egyes tagokban. Kiderült, hogy az összes szervek közül a májnak volt aránytalanul a legnagyobb réztartalma. A vesében ugyanis a májban talált mennyiségnek csak 3.8—4.4 százaléka észlelték, a tüdőben csak 0.7—1.3 százalékát és a lépben mindössze 0.02—0.07 százalékát. Megállapítást nyert tehát, hogy a máj a legjelentősebb rézkiválasztó szerv.

EGY PERC MOSOLY.

Bíró: Volt már büntetve?
Vádlott: Pont tíz évvel ezelőtt!
Bíró: Hogyan tudja ezt ilyen pontosan?
Vádlott: A napokban töltöttem ki a tíz évet.

Hírek mindenfelől

Az írás, az „Irish Press” az idealizmus próbája címen cikket közöl az Atlantik-Charta értékeiről és a semleges országokban vele szemben felmerülő kételyekről. Kérdés, hogy az Atlantik-Charta teljesíti-e ígértét, vagy Churchill és Roosevelt csak jelképes ígértéről van szó, melynek szándéka a népek félrevezetése. Kinyilatkozása egybeesett egy addig ismeretlen faktor Sztalin nyílt fölmonn Zoltán előadás. Monorról, a legszükségesebb hatalmi politika. A szovjet soha nem tagadta, hogy háborús és háború utáni politikája csupán szovjet célok szolgálatában áll. Más célok a szovjet számára nem léteznek és ezt a demokráciának is tudomásul kell venniük.

Korábban zárták az iskolát. Az olaszoknak a szövetségesekkel szembeni magatartásával kapcsolatban nem ringathatjuk magunkat illúziókban. A nép tárt karokkal fogadott, mert azt gondolta, hogy jövetelünk kenyeret és békét jelent. A háború azonban még borzasztóbb lett, a kenyér pedig még kevesebb. Az árak emelkedése leginkább sújtotta a népet. Egy USA katona havi zsoldja 6000 líra, éppen annyi, mint egy prefektus illetménye. A fasiszmus éveken át megszüntette a koldulást és most az utcákon ismét rajzanak a koldusok. Az olaszok szemükre vetik a szövetségeseknek, hogy nem ragadták meg jól a nyelet. Mások viszont azért panaszkodnak az olaszok, hogy nem kapnak elég teljhatalmat. A parasztok azért panaszkodnak, hogy a termés leszállításakor nem kapnak se ruhát se cipőt. Más népek, u. m. az oroszok, jugoszlávok, franciák és németek készek országukért áldozatot hozni. Az olaszok ezzel szemben nem tudnak tűrné, szenvedni és áldozni a nagy cél érdekében. Az az érzésük, hogy minden elveszett és csak a hamu maradt meg. Az utóbbi időben az emberi méltóság színvonala alá süllyedtek. Kis városokban és falvakban ott láthatók a nagy felírások, éppúgy mint a fasiszmus idején, mint pl.: Le a királlyal, éljenek a kommunisták! vagy: Éljen a király, éljen a Savoya háza! Egy házban a következő felírást találtam: Le mindenkivel! (Abbaso tutti!) E felírások jellemzik az általános ellenszégülést minden hatalommal szemben. Sok hibát követtünk el, melyeket a továbbiakban el akarunk kerülni, de emberfeletti nehézségekkel kell megküzdenünk. Ercoli, a kommunista párt vezetője, aki most a Badoglio kormányban tárcanélküli miniszter lett, aktív munkát fejt ki Nápolyban és szovjet Olaszországról álmodozik, — írják az angol és amerikai lapok.

— MIÉRT EGYENLŐTLEN A KELETI SZÖNYEGEK SZÜVESE? Kelet álma, vágya érzés- és gondolatvilága egyesül pazar szönyegei ornamentikájában, amely mindegyike mély értelmet rejt magában. Maga a szönyeg a tér és az örökkévalóság ábrázolója. Minden színnek megvan a maga különös jelentősége, minden rajz valami rejtett célt szolgál. A szöves szabálytalansága is szándékos: célja, hogy a „gonosz” szemet ne

vevessen a rálépőre és a szerencsét, a boldogságot vonzza boldog tulajdonosához. Némely szektához tartozók, így például a sliták, sohasem szönek tökéletesen egyenes szönyegeket, mivel hitük szerint csak Isten művei tökéletesek, és az ember nem lehet olyan merész, hogy magát művével az istenséggel egy vonalba állítsa.

— **BEOMLIK A SUEZ-CSATORNA?** Több ízben megírták már az angol lapok, hogy a Suez-csatorna homokpartjait, amelyeket rég nem kezelnek megfelelő módon, különösen a sóstavak környékén, egyre nagyobb arányokban omlanak be és ezzel a csatorna vízének mélységét csökkentik. Most az a hír érkezett Port Saidból, hogy Medinet-el-Kars környékén az omlás az egész átkelő hajózást veszélyeztetni már. Emlékeztet, hogy a németek két ízben is bombázták évekkor ezelőtt ezt a pontot s úgylátszik, sikerült annyira megrongálni a csatornát, hogy az angolok ma sem bírnak vele...

— **FIGYELEMREMÉLTÓ** az angol-szászokban bizó körök számára kijózanító jelenség a lengyel ügy újabb alakulása. A lengyel emigráns-hadsereg főparancsnoka, Sosnokowski tábornok, London és Washington nyomására a lengyel titkos szervezetek tagjainak azt a parancsot adta, hogy amennyiben a háború, a volt lengyel területre áttérjed, úgy dolgozzanak együtt a vörös hadsereggel. Ezt a parancsot részben teljesítették. Az eredmény az lett, hogy a lengyel partizánvezéreket, kik rendelkezésére álltak az oroszoknak, egyszerűen agyonlőtték. A lengyel emigráns kormány erre az angol és amerikai kormányhoz fordult, hogy tegyenek lépéseket Moszkvában, hogy a jövőben hasonló „eset” elő ne forduljon. A dilemma, melyben a lengyel kormány van, teljesen világos. Egyik oldalon az angol-szászok által kényszerítve, lengyelországi követőt a bolsevistákkal való együttműködésre szólítja fel, a másik oldalon el akar kerülni egy újabb Katynt. Az angol kormány a Reuter-iroda által a következőket jelentette ki: „Nem egészen világos, hogy a lengyel kormány mit is akar ebben az ügyben az angol és amerikai kormánytól. Ahol két hadsereg között oly nagy harcok vannak folyamatban, ott ilyen esetek elkerülhetetlenek.” Cinikusabban a brit kormány alig jelezhetné volna ki magát. Ahol gyalognak, ott forgács is esik. Hogy ez a forgács Lengyelország, az az angol kormánynak igazán mindegy, mint ahogy mindegy az a tény is, hogy a szovjet csapatok állanak a gyalupad mellett.

— **A PAPIRSÁRKÁNY MINT VILLÁMHÁRÍTÓ.** Franklin Benjámin, amerikai államférfi és tudós 195 évvel ezelőtt, 1749-ben fedezte fel a villámhárítót. A tudós különös módon jött rá a levegő elektromosságára. Kísérleti kellékei között nagy szerepet játszott egy közönséges papírsárkány, amely a gyerekek által használt papírsárkánytól annyiban különbözött, hogy a vékony zsinag helyett Franklin Benjámin vé-

kony fémdrótot alkalmazott. A levegő elektromosságát kutató kísérleti kellék ösének tehát bátran ki-nevezhetjük a dróthuzatos papírsárkányt. Ettől a primitív kísérleti tárgytól igen hosszú volt az út, míg a nyugtalan ember elérkezett a mai bonyolult elektromos gépek, a telefon és rádió finom szerkezetéig. A villámhárító tehát 195 év óta védi az embert és lakását a veszedelmes villámcsapástól... A villámhárító feltalálója egyébként 1706-ban született. 1790-ben halt meg — 84 éves korában. Mint nyomdászinas kezdte, aztán lapkiadó lett. Magánúton művelte magát. Közkönyvtárat, filozófiai társaságot, kórházat és egyetemet alapított. Tudományos kutatásaiba főleg a villamosság jelenségeivel foglalkozott. Hetven éves korában, mint követ Párisba került s ilyen minőségben is nagy sikerei voltak. Párisban is volt nyomdája. Az akkori idők egyik legnagyobb elméje volt.

— **SZIV GYÓGYITJA A SZIVET.** Paracelsus egykori tanítását a mai modern orvostudomány alacsonyrendű állatokon végzett kísérlettel igazolta. 2 kísérleti állat testéből kivágták a szívet. Az egyiket azonnal egy bizonyos kémiai oldatba tették, a másikat nem. Az oldatban kívül levő szív rövidesen megszűnt dobogni, míg a kémiai folyadékban levő tovább működött. A „halott” szívet most beletették az oldatban lévő dobogó szívhez. Látszólag csoda történt: a halott szív biztos ritmusban dobogni kezdett. A kémiai folyadékot és a „csodát” tudósok beható vizsgálat alá vették. Az eredmény: az oldatban lévő szív valamiféle izgatósanyagot termelt, amelyet átadott a folyadéknak. Az ebbe helyezett halott testrésze a közölt anyag hatással volt s ismét működésbe hozta.

— **STOCKHOLM:** A „Dagens Nyheter” new-yorki tudósítója jelenti, hogy John Bricker, Ohio állam kormányzója és elnökjelölt beszédet tartott, amelyben követeli, hogy az amerikai pénzzel vásárolt stratégiai támaszpontokat a háború után is meg kell tartani. Ezzel kapcsolatban Walter Lippmann a „United States News”-ban azt írja, hogy Roosevelt elnök is azon a véleményen van, hogy a szükséges támaszpontokat az USA-nak biztosítani kellene. Walter Lippmann megjegyzi, hogy Dakart lehet amerikai ellenőrzés nélkül hagyni és, folytatta: „Az elnök Madagaszkárra, Új-Kaledóniára, Francia-Guayanára, St. Pierre-ra és Miquelen-re is gondol.”

— **ISMERETES,** hogy a kenguru a hasán levő erszényben hordja kicsinyeit. A dzsaipuri asszonyok rájötték arra, hogy ez a „találmány” követésre méltó. Ruhájukra tehát elől, derekukra erősített bőrszebet varrtak és ha nem is az egész csecsemőt, de legalább annak a lábát beletámasztják. Így sokkal könnyebb és kényelmesebb a cipelés. A gyermek ebben a korban igen szereti, ha minél többet hordozzák. Ezt a mi gyermekünk-ről is tudjuk, s a gyermekek Dzsaipuriban sem másfélék. Az ilyen asszony vidáman járkál gyermekével akár egész nap is, nem fárad el és nem kell az apróságot közben letennie.

— **NÉMET LÉGIHANZA GEPEI ÚJBÓL LESZÁLLNAK BUDAPESTEN.** A Maleri a Német Légihanza társaság értesítése alapján közli, hogy május 2-ától kezdődően a társaság Budapestet érintő légijáratának gépei újból leszállnak Budapestben.

— **700 SZÁZALÉKOS ÁRDRAGULÁS ANGLIÁBAN.** Stockholm jelentés számol be az angol kereskedelemügyi minisztériumnak röviddel ezelőtt nyilvánosságra hozott tájékoztatásáról, amelyben az érvényben lévő angol kereskedelmi árakat sorolja fel. A tájékoztatásból kiderült, hogy a háború kitörése óta az árak 10 és 700 százalék között emelkedtek. A cikkek legnagyobb részben az áremelkedés 200 százalékos. A közszükségleti cikkekben általában százszázalékos. A legnagyobb arányú a papír áremelkedése, ami eléri a 700 százalékot.

— **TIZENNÉG Y BOLGAR KERTÉSZ ARZÉNMERGEZÉST KAPOTT A MÁKOSTÉSZTATÓL.** Tökölön, a „Hermína” nevű bolgár kertészeti telepen tömeges mérgezési esetben indított nyomozást a csendőrség. Az ott lakó bolgárkertészek közül pénteken este tizennégyen rosszul lettek és nyolcuk az állapota olyan súlyosnak mutatkozott, hogy a vármegyei mentők kórházba vitték őket. Minkó Kriszta, Janko Ivanov, Todorov András, Moszkov Stefán, Kuza Mária, Ranyev Ilona, Petkov Kristóf és Pitrof Todor bolgár kertészeket a Szent István-kórházban ápolják, a többieket a mentők a helyszínen részesítették első segélyben és gyomormosás után a lakásukon hagyták őket. A vizsgálat kiderítette, hogy a bolgár kertészek pénteken délelőtt az egyik tököli fűszerüzletben mákot vásároltak. Vacsorára mákостészta készítettek és abból mind a tizennégyen ettek. Röviddel a vacsora elfogyasztása után valamennyiüket rosszullet fogta el. Az eddigi adatok szerint, a mákba eddig még nem tisztázott körülmények között arzén keveredett a csendőrség az üzletben még megmaradt mákостészta lefoglalta és kutatja, hogy miként történt az élelmiszer megmérgezése.

Fából készült lakatok

(MNK) Eddig a lakatokat kizárólag acélból készítették, mert a fából készülteteket célszerűtlennek tartották. Egy német mérnöknek azonban sikerült fából készült lakatokat olyan tökéletesen előállítani, hogy még a legszigorúbb követelményeknek is megfeleljen. Csúpn a rugók és a kulcsok készülnek továbbra is acélból, a lakat többi része kizárólag erre alkalmas fából lesz előállítva.

Felsődunántúli
HÉTFŐ.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kardos Árpád.

Németországi főmunkatárs:

Farsky Tibor.

Kiadja Fidelitas Lapkiadó

Vállalat kft.

Nyomatott:

vargyasi Máté Ernő

könyvnyomdájában, Sopron.